

TOON HOLTUS:

Gefascinerend door lesgeven

Van huis uit is springruiter/instructeur Toon Holtus geen paardenman. 'Ik had vroeger thuis een pony en later een paard, waar ik uitsluitend recreatief mee reed. Geen wedstrijden. Na mijn middelbare schoolopleiding heb ik de beroepsopleiding in Deurne gevolgd. Van daaruit heb ik op verschillende plaatsen stage gelopen. Toen begon het serieuze rijden pas.'

Met name bij Daan Nanning leerde Holtus veel: 'Dat was heel interessant. Van hem heb ik het meeste meegekregen. Vooral het opleiden van paarden heb ik bij hem geleerd. Daan had -en heeft- meestal betere paarden, die uiteindelijk weer verkocht worden, vaak naar het buitenland. Ze moesten vooral leren om te springen met een goede techniek. Ze hoefden niet snel weg. Bij Nanning wordt de tijd genomen voor een goede opleiding. Daan zelf is een vakman, die ook zijn stalruiter heel goed helpt. Hij kan het op een simpele manier heel goed verwoorden. Hij legt de nadruk op het dressuurwerk, de controle over het paard. Maar ik heb van hem ook geleerd om als ruiter in balans te zitten en te werken vanuit het idee dat je in principe het paard moet laten springen. Het paard moet het spel leuk vinden en mee willen spelen. Dan gaat hij het zelf ook een beetje bekijken. Na mijn opleiding in Deurne heb ik daar nog ruim een jaar gewerkt.'

Jonggor

Later werkte Toon Holtus een aantal jaren voor Stal de IJzeren Man in Weert. 'Ik ben daar aanvankelijk begonnen met het opleiden van de jonge paarden. Rob Ehrens reed toen de internationale paarden. Maar ik kreeg na verloop van tijd ook wel de kans om nationaal en soms ook internationaal te starten. Toen ben ik ondermeer kampioen geworden met een vierjarige en met een zesjarige, maar ook Nederlands kampioen met Jonggor. Dat was in 1986'. Inmiddels heeft Holtus zijn eigen stal in het Limburgse Heel. Met Indullah komt hij nationaal in het 1.50m. uit. 'Indullah is een fijn, voorzichtig en snel paard. Omdat ik maar één paard heb op dat niveau moet ik hem

gedoseerd inzetten.' Ook Toons vrouw Herriët rijdt wedstrijden. 'Zij rijdt voornamelijk landelijk, maar ook wel nationale 1.30m.-parcoursen. Wij hebben vooral jongere paarden of wat oudere paarden die nog niet veel ervaring hebben. Die leiden we op en laten ze ervaring opdoen in de klassen L en M. Als ze wat ouder zijn en een paar keer Z gesprongen hebben, worden ze verkocht. Dat is de hoofdzaak van ons bedrijf.'

Lesgeven

Sinds enkele jaren is Toon Holtus door de gezamenlijke basisorganisaties aangetrokken als trainer in ABWS-verband (Algemene Basis

Wedstrijd Sport). Talentvolle jeugdige ruiters krijgen hierbij de kans om in de regio te trainen bij gerenommeerde trainers. Maar hij geeft ook veel privélessen. 'Eigenlijk op alle niveaus, zowel pony's als paarden. Meestal komen ze bij mij als ze al wat parcoursen gereden hebben. Dan hebben ze eraan geroken en worden ze nieuwsgierig hoe het verder moet. Ik vind het fascinerend om les te geven. Zeker als je ruiters hebt die al wat verder zijn en een beetje weten hoe het werkt. Die zie je echt vorderingen maken. Ze krijgen meer controle en hun paarden gaan beter door het lijf lopen en springen.'

Met Indullah rijdt Toon Holtus nationaal 1,50m.

foto's Toon Diks

OPZET SPRINGSERIE

In het volgende nummer van Paard & Sport beginnen we met een springserie waarin Toon Holtus uitlegt hoe hij paarden en ruiters opleidt. In de serie wordt duidelijk gemaakt hoe de opleiding van een springpaard op een vrij eenvoudige manier kan verlopen. Natuurlijk heeft het ene paard meer capaciteiten dan het andere. En ook niet elke ruiter heeft evenveel talent. 'Maar met een logische stap-voor-stap opleiding kan ieder paard en elke ruiter een parcoursje leren springen', is de mening van Toon Holtus.

'Het is heel belangrijk om te voorkomen dat op enig moment het vertrouwen van het paard of de ruiter geschaad wordt. Dat is bijna altijd de reden van een voortijdig einde van een springcarrière. De training moet daarom voor beiden eenvoudig en begrijpelijk blijven,' vindt Holtus. Hij gebruikt voornamelijk eenvoudig ogende hindernissen: 'Spelenderwijs wordt zo de controle en de techniek verbeterd en de ervaring opgedaan die nodig is voor de wat hogere hindernissen.' Consequent en secuur blijven werken vindt Toon Holtus eveneens heel belangrijk; steeds terug blijven komen op het elementaire dressuurwerk en vooral jezelf als ruiter blijven controleren. 'En ga pas verder als hetgeen geleerd is goed bevestigd is. Laat je er niet toe verleiden om te veel te willen omdat het op dat moment zo lekker gaat.

Ik wil in de serie uitgaan van een paard dat zadelmak is en al een beetje gestuurd kan worden. Zo'n paard laat ik -tussen het dressuurwerk door- over op de grond liggende balken draven. Wat verder in de opleiding gaan we ook in galop over op de grond liggende balken. Dan leg ik de balken op bepaalde afstanden en leer het paard om er in een gecontroleerd aantal galopsprongen overheen te gaan. Vervolgens laat ik hem ook af en toe over een laag kruisje springen. Van daaruit kom je dan op het gymnastiseren via in-uitjes en dergelijke.'

Helper

De controle wordt in de loop van de opleiding steeds belangrijker, dat wordt duidelijk in de serie. Holtus: 'Naarmate een paard zich verder ontwikkelt, sterker wordt en dressuurmatig beter voor elkaar is, wordt de controle eigenlijk vanzelf beter. Dat hoeft helemaal niet moeilijk te zijn. Ter controle gebruik ik veel balken op de grond of hele lage sprongetjes zodat de ruiter

ondertussen ook aan zijn eigen houding en balans kan werken. Belangrijk is dat je iemand hebt die je kan helpen bij het springwerk. Er moet nogal eens wat gesjouwd en verbouwd worden om afwisselend te kunnen werken. Je kunt niet lekker doorrijden als je steeds van je paard af moet om hindernissen te verzetten of te veranderen. Het is fijn als degene die je helpt er een beetje kijk op heeft en je kan vertellen hoe het er vanaf de grond uitziet. Springt het

paard correct? Zit je zelf in balans? Het ziet er vaak anders uit dan hoe jij het beleeft op je paard! De serie wordt geen wetboek waarin de enige waarheid staat. Ik hoop een aantal handvatten te kunnen geven waarmee ruiters en paarden op een prettige manier in de praktijk aan de slag kunnen.'

Toin Diks

Toon Holtus wil vooral praktisch bruikbare aanwijzingen te geven in de serie.